Y Pwyllgor Safonau Ymddygiad

SOC(3)-02-08 (p2) Dydd Mawrth 3 Mehefin 2008

Teitl: Rolau a Chyfrifoldebau Gwahanol Aelodau Etholaeth ac Aelodau Rhanbarthol

Cefndir

1. Mae Deddf Llywodraeth Cymru 2006 yn nodi y dylai'r rheolau sefydlog gynnwys darpariaeth ynghylch (neu ar gyfer gwneud cod neu brotocol ynghylch) rolau a chyfrifoldebau gwahanol Aelodau etholaeth ac Aelodau rhanbarthol: a

(a) Rhaid i Aelodau etholaeth y Cynulliad beidio â disgrifio eu hunain mewn ffordd sy'n awgrymu eu bod yn Aelodau rhanbarthol y Cynulliad, a

(b) Rhaid i Aelodau rhanbarthol y Cynulliad beidio â disgrifio eu hunain mewn ffordd sy'n awgrymu eu bod yn Aelodau etholaeth y Cynulliad.

2. Yn unol â hynny, mae Rheol Sefydlog 1.13 yn nodi bod rhaid i'r Pwyllgor Safonau Ymddygiad ddrafftio cod neu brotocol i'r Cynulliad ei wneud, yn unol ag adran 36(6) o'r Ddeddf, ynghylch rolau a chyfrifoldebau gwahanol Aelodau etholaeth ac Aelodau rhanbarthol. Rhaid i'r cod neu'r protocol gynnwys darpariaeth yn unol â'r pum egwyddor allweddol benodol a'r manylion a nodir yn yr Atodiad i Reol Sefydlog 1.

3. Amgaeir manylion Rheol Sefydlog 1.13 a'r Atodiad i Reol Sefydlog 1 yn Atodiad A.

Argymhellion

4. Gwahoddir y pwyllgor i drafod yr angen i ddrafftio cod neu brotocol, a thrafod y ffordd y byddai'r pwyllgor yn dymuno cymryd camau ynghylch y mater er mwyn llunio drafft o'r fath.

Gwasanaeth y Pwyllgorau
Mehefin 2008

Atodiad A

Rolau a Chyfrifoldebau Gwahanol Aelodau Etholaeth ac Aelodau Rhanbarthol

1.13 Rhaid i'r Cynulliad wneud cod neu brotocol, i'w ddrafftio gan y Pwyllgor Safonau Ymddygiad, yn unol ag adran 36(6) o'r Ddeddf, ynglŷn â rolau a chyfrifoldebau gwahanol Aelodau etholaeth ac Aelodau rhanbarthol. Rhaid i'r cod neu'r protocol gynnwys darpariaeth yn unol â'r pum egwyddor allweddol ganlynol a'r Atodiad i Reol Sefydlog 1:

i. mae pob Aelod o dan ddyletswydd i fod yn hygyrch i bobl yr ardaloedd y maent wedi'u hethol i'w gwasanaethu ac i gynrychioli eu buddiannau yn gydwybodol;

ii. wrth iddynt droi at eu dewis Aelod, dymuniadau'r etholwyr a/neu fuddiannau'r etholaeth neu'r ardal sydd o'r pwys pennaf;

iii. mae gan bob Aelod statws cyfartal;

iv. ni ddylai Aelodau gamliwio ar ba sail y maent wedi'u hethol na pha ardal y maent yn ei gwasanaethu; a

v. ni ddylai Aelod ymdrin ag achos etholaeth neu fater etholaeth nad yw o fewn ei etholaeth neu ei ranbarth (yn ôl fel y digwydd), heblaw drwy gytuno ymlaen llaw.

Rheol Sefydlog 1 - Aelodau: Atodiad

Y ddarpariaeth sydd i'w chynnwys yn y cod neu'r protocol a baratoir yn unol ag adran 36(6) o'r Ddeddf

Disgrifio'r Aelodau

1. Darpariaeth i'r Aelodau rhanbarthol a'r Aelodau etholaeth eu disgrifio'u hunain yn gywir ac ar gyfer gofynion ynglŷn â defnyddio adnoddau'r Cynulliad, er enghraifft, deunyddiau swyddfa.

Ymdrin â Materion Etholaeth/Rhanbarth

2. Darpariaeth i'r Aelodau ymgymryd â mater sy'n effeithio ar yr etholaeth neu'r rhanbarth y'u hetholwyd drosti neu drosto gan sicrhau moesgarwch ar yr un pryd ynglŷn â materion sy'n effeithio ar fwy nag un etholaeth.

Achosion Etholwyr Unigol

3. Darpariaeth i ddiogelu hawl etholwr i droi at ei Aelod etholaeth, a/neu unrhyw un o'r pedwar Aelod rhanbarthol a etholwyd yn rhanbarth yr etholwr.

Codi Materion gydag Aelod o'r Llywodraeth

4. Darpariaeth i sicrhau bod gan unrhyw Aelod hawl i godi mater gyda'r aelod perthnasol o'r llywodraeth ar ran etholwr yn yr ardal (yr etholaeth ynteu'r rhanbarth) y'i hetholwyd drosti.

Aelodau yn Gweithredu yn eu Hardaloedd

5. Darpariaeth yn adlewyrchu'r disgwyliad y bydd yr Aelodau yn gweithio ledled yr ardal (yr etholaeth ynteu'r rhanbarth) y'i hetholwyd drosti.

Ymweliadau Ysgolion

6. Darpariaeth ar gyfer hysbysu'r Aelodau ynglŷn ag ymweliadau swyddogol ysgolion â'r Cynulliad a drefnir gan y Comisiwn.

Ymholiadau Ffôn

7. Darpariaeth i lywio sut yr ymdrinnir ag ymholiadau ffôn i switsfwrdd y Cynulliad gan aelodau o'r cyhoedd sy'n ceisio cysylltu ag Aelod.

Staff yr Aelodau

8. Darpariaeth y dylai'r Aelodau sicrhau bod y staff sy'n gweithio iddynt, yn y Cynulliad ac yn lleol, gan gynnwys eraill sy'n gweithio ar eu rhan gydag etholwyr, yn ymwybodol o Reol Sefydlog 1.13 ac unrhyw god neu brotocol a lunnir o ganlyniad iddi a'u bod yn gweithredu yn unol â hwy.

Gorfodi

9. Darpariaeth i unrhyw gŵyn yn erbyn Aelod mewn perthynas â'r cod neu'r protocol gael ei chyfeirio at y Pwyllgor Safonau Ymddygiad.